

М. И. Ярославцева

**ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРАКТИКА КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ
ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ САМОРЕАЛИЗАЦИИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ
ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ**

В статье акцентируется внимание на особенностях профессиональной самореализации будущих специалистов дошкольного образования в процессе практической подготовки. Определяется логическая последовательность организации педагогической практики. Доказывается важность обеспечения личностно-ориентированного, комплексного, непрерывного и творческого характера подготовки каждого студента. Рассматриваются функции и принципы организации педагогической практики.

Ключевые слова: профессиональная самореализация, профессиональная самореализация будущего специалиста дошкольного учебного заведения, практическая подготовка, педагогическая практика, этапы, функции, принципы.

M. Yaroslavtseva

**PEDAGOGICAL PRACTICE AS PROFESSIONAL SELF-REALIZATION MEANS OF
INTENDING PRESCHOOL EDUCATION SPECIALISTS' PROFESSIONAL SELF-
REALIZATION**

The article focuses on intending preschool education specialists' professional self-realization features during practical training. Logical sequence of organizing pedagogical practice is defined. The importance of providing student-oriented, comprehensive, continuous and creative training nature of each student is proved. Pedagogical practice functions and principles are considered.

Key words: professional self-realization, self-fulfillment, intending professional specialist, kindergarten, practical training, teaching practice, stages, functions, principles.

УДК 371.132:372.461:378

Л. П. Загородня

**ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА» ДО РЕАЛІЗАЦІЇ
ЗАВДАНЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН
ПРИРОДНИЧОГО ЗМІСТУ**

У статті здійснено аналіз досліджень з питань культури здоров'я вихователів і їхньої готовності до реалізації завдань фізичного виховання дошкільників. Розкрито можливості використання педагогами у вищій школі дисциплін природничого змісту у підготовці майбутніх вихователів до вирішення завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Ключові слова: фізичне виховання дітей дошкільного віку, культура здоров'я вихователя, професійна підготовка майбутніх вихователів, готовність вихователя до реалізації завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку, дисципліни природничого змісту.

Постановка проблеми, її зв'язок з важливими завданнями. Погіршення екологічної ситуації у світі, стану здоров'я українців і зокрема дітей дошкільного віку актуалізує й увиразнює проблему збереження і зміцнення здоров'я молодого покоління. Основи культури здоров'я закладаються в дошкільному віці. Базовий компонент дошкільної освіти серед низки завдань освітньої лінії «Особистість дитини» виділяє завдання формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності [1, с. 6]. З огляду на це освітньо-виховний процес сучасного дошкільного навчального закладу повинен будуватися з урахуванням того, що здоров'я є метою, об'єктом, результатом діяльності, що гарантуватиме оптимальні умови фізичного і психічного розвитку дітей дошкільного віку. Вирішення проблем сучасного фізичного виховання та оздоровлення малят потребує від дошкільних закладів організації їхньої життєдіяльності, спрямованої допомогти вихованцям виробити свої життєві орієнтири у виборі здорового способу життя, виховати відповідальність і активність у збереженні здоров'я. Ось чому особлива увага науковців прикута до проблеми якісної підготовки вихователя до реалізації завдань фізичного виховання дошкільників.

Мета статті: висвітлити зміст підготовки майбутніх вихователів до фізичного виховання дошкільників у процесі вивчення дисциплін природознавчого змісту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми, виокремлення невирішених її частин. Підготовка майбутніх вихователів до роботи з фізичного виховання дітей дошкільного віку досліджується багатьма науковцями, зокрема українськими: О. Богініч, Л. Гаращенко, А. Кошель, Н. Левінець, С. Петренко, О. Шовкопляс та іншими.

Так, С. Петренко визначає професійну підготовку майбутнього вихователя до формування у дітей дошкільного віку основних рухових умінь і навичок як процес оволодіння необхідними теоретико-методичними знаннями, формування відповідних умінь і навичок, професійної спрямованості, розвиток професійних якостей та здібностей [6, с. 21–22].

Беручи до уваги це визначення, ми тлумачимо професійну підготовку майбутніх вихователів до фізичного виховання дітей дошкільного віку так: це тривалий, динамічний, суперечливий процес оволодіння науково-педагогічними знаннями, передовим досвідом, формування на цій основі спеціальних умінь і навичок у галузі фізичного виховання дошкільників, загальнолюдських і педагогічних якостей, гуманістичної спрямованості, розвиток педагогічних здібностей [7, с. 120].

Результатом такої професійної підготовки є сформована культура здоров'я майбутнього вихователя і його готовність до реалізації завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Досліджуючи проблему формування культури здоров'я в майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу в процесі професійної підготовки, А. Кошель наголошує на тому, що культура здоров'я є компонентом загальної культури особистості, що визначає здоров'язбережувальну спрямованість професійної діяльності майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу. Дослідниця переконана, що культура здоров'я забезпечує вміння майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу будувати здоров'язбережувальний навчально-виховний процес, зберігати власне здоров'я в умовах професійно-педагогічної діяльності та формувати культуру здоров'я дошкільників.

Культура здоров'я майбутнього вихователя ДНЗ тлумачиться А. Кошель як поінформованість у галузі індивідуального здоров'язбереження, що досягається в процесі навчання у ВНЗ, практичне вирішення мотивованого вибору здорового способу життя. Науковець виділяє такі основні її компоненти: психолого-педагогічні та медико-біологічні знання, здатність трансформувати їх у свою професійну діяльність для успішної організації здоров'язбережувального навчально-виховного впливу в дошкільних навчальних закладах [3, с. 6].

Н. Малярчук у структурі культури здоров'я педагога дошкільного закладу, окрім знань і відповідних умінь, виділяє ціннісні установки, емоційно-вольовий досвід і готовність до здоров'язбережувальної діяльності. Дослідниця переконана, що саме культура здоров'я вихователя лежить в основі вдосконалення здоров'я вихованців і є запорукою ефективного використання здоров'язбереження [5].

Інша українська дослідниця проблеми здоров'язбереження у фізичному вихованні дітей дошкільного віку Л. Гаращенко виділяє культуру здоров'я вихователя як одну із важливих умов застосування здоров'язбережувальних методик у роботі з дошкільниками. При цьому вчена зазначає, що педагоги недостатньо усвідомлюють цінність власного здоров'я і здоров'я своїх вихованців. Під час професійної підготовки в коледжі чи університеті майбутні фахівці поверхово опановують знання та мають незадовільний рівень володіння прийомами, методами, засобами здоров'язбереження [2].

Культура здоров'я вихователя є вагомою складовою його готовності до виконання завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку. Готовність вихователя до реалізації завдань фізичного виховання дошкільників визначається науковцями по-різному залежно від досліджуваних ними аспектів проблеми фізичного виховання і розвитку малюків.

Так, О. Шовкопляс визначає готовність майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу до роботи з дітьми з функціональними порушеннями ОРА як утворення трьох компонентів – мотиваційного, змістовно-теоретичного та діяльнісного, що характеризуються сукупністю специфічних знань, умінь та навичок, набутих у результаті освіти, які забезпечують постановку і вирішення професійно-педагогічних завдань у сфері фізичного виховання і зміцнення здоров'я дошкільників [8, с. 8].

Н. Левінець дає таке визначення готовності вихователя до застосування народних традицій фізичного виховання в практичній діяльності – це здатність реалізовувати у змісті педагогічної діяльності основні засади народної педагогіки у питаннях фізичного розвитку дитини. При цьому науковець виокремлює її професійно-змістовий, мотиваційний і діяльнісний компоненти [4, с. 8].

Узагальнивши визначення готовності до вирішення різних завдань фізичного виховання

дошкільників, яке репрезентовано в наведених нами дослідженнях, ми пропонуємо власне тлумачення поняття «готовність до фізичного виховання дітей дошкільного віку». Готовність вихователів до фізичного виховання дітей дошкільного віку – це результат професійної підготовки, інтегроване утворення, яке структурують гуманістична спрямованість на якісну реалізацію завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку, знання, вміння й навички в галузі фізичного виховання, фізична культура особистості, прагнення до розвитку власного творчого потенціалу і постійного професійного вдосконалення в царині фізкультурно-оздоровчої роботи з вихованцями [7, с. 120].

Отже, вагомими складовими готовності вихователя до реалізації завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку є знання, вміння, спрямованість, культура здоров'я.

Незважаючи на численні наукові дослідження проблеми підготовки майбутніх вихователів до фізичного виховання дошкільнят, питання використання можливостей дисциплін природознавчого змісту в підготовці фахівців для дошкільних закладів, зокрема до реалізації завдань фізичного виховання дітей, не знайшло свого відображення в наукових вітчизняних дослідженнях.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів. Готовність майбутніх вихователів до фізичного виховання дошкільників починають формувати у ВНЗ вже з першого курсу, ще до вивчення базової дисципліни – «Теорія і методика фізичного виховання дітей», під час викладання основ екології, дитячої психології, дошкільної педагогіки, основ природознавства з методикою. Викладання вищезначених дисциплін відбувається з урахуванням принципу наступності. Згідно з ним під час вивчення курсу «Основи природознавства з методикою» студенти послуговуються знаннями, які вже здобули під час опанування основ екології, дитячої психології, дошкільної педагогіки, а саме: про біологію рослин і тварин, особливості психічного розвитку дитини раннього і дошкільного віку, методи і форми роботи з дошкільниками, завдання фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку, екологічну ситуацію в Україні.

Так, основними завданнями фізичного виховання дошкільників є охорона і зміцнення здоров'я дітей, загартування організму, підвищення його опору шкідливим впливам зовнішнього середовища; формування рухових навичок і вмінь, розвиток фізичних якостей. Щоб якісно здійснювати завдання зміцнення здоров'я дітей, вихователів необхідно знати природні фактори, що впливають позитивно і негативно на організм людини, екологічну ситуацію в регіоні, вміти застосовувати здоров'язбережувальні технології в освітньому процесі ДНЗ. Сформувані ці знання покликані передусім дисципліни природничого змісту. У їх викладанні майбутнім вихователям чітко простежується спадкоємність. Так, на першому курсі студенти вивчають основи екології й основи природознавства, на другому – методика ознайомлення з природою, а на п'ятому – технологію формування екологічної культури в дітей дошкільного віку.

Під час вивчення основ екології студенти опановують знання з галузі біологічної, прикладної і соціальної екології, засвоюючи основні біологічні характеристики об'єктів природи, їх взаємозв'язки між собою і середовищем існування, взаємодію в системі «людина–природа», використання людиною природи. Особливо цінними є знання про екологічну ситуацію в регіоні, адже це дасть можливість вихователів дати рекомендації батькам вихованців, де безпечніше відпочивати, вирощувати культурні рослини, збирати лікарські рослини тощо.

Вивчаючи основи природознавства з методикою, студенти дізнаються про те, як, використовуючи природу, можна в комплексі вирішити завдання фізичного виховання дошкільнят, а саме, які природні засоби доцільно використати для зміцнення здоров'я і які методи – для вдосконалення основних рухів, розвитку фізичних якостей. Інтеграція ознайомлення з природою і фізичного виховання чітко простежується під час вивчення таких тем: «Становлення методики ознайомлення з природою», «Завдання ознайомлення дошкільників з природою», «Методи ознайомлення дітей з природою», «Форми ознайомлення дітей дошкільного віку з природою».

У процесі опанування матеріалу з теми «Становлення методики ознайомлення з природою» студенти ознайомлюються з поглядами вітчизняних і зарубіжних педагогів на роль природи в розвитку особистості дитини загалом і її фізичному розвитку зокрема. Так, на глибоке переконання Ж. Ж. Руссо, перебування дітей серед природи, на повітрі зміцнює їхні фізичні можливості, впливає на формування тіла дитини. Французький педагог вважав, що повноцінний фізичний розвиток можна здійснювати лише виховуючи дітей серед природи, закликав спрямовувати дітей відновлювати силу серед полів, утрачену в нездоровій атмосфері надто густо заселеної місцевості. Чудовим засобом фізичного розвитку Ж. Ж. Руссо вважав прогулянки на лоні природи, де діти мали змогу бігати, стрибати, задовольняючи природні потреби в рухах, а також різноманітні ігри з природними

матеріалами – снігом, водою [9, с. 13].

Ф. Фребель розробив систему рухливих ігор, побудованих на наслідуванні явищ природи, тварин (ігри в метелика, квіти, лисиця ходить навколо, кіт і миші) [9, с. 15].

Марія Монтессорі важливе місце відводила природі як засобу зміцнення фізичних сил дитини. Природа, особливо в дитячому віці, підкреслювала М. Монтессорі, потрібна для розвитку розуму і тіла, для формування людини, оскільки вона належить природі. Найкращий спосіб зміцнити дитину – організувати її спілкування з природою. Для психічного життя дитини потрібно збагачувати її враженнями від природи. Основними засобами для досягнення цього є організація праці на землі, вирощування рослин і догляд за тваринами, спостереження за природою [9, с. 15].

К. Ушинський називав природу «всерозвивальною» і у своїх працях розкривав можливості використання її для розумового, морального, естетичного і фізичного виховання дітей. Вважаючи природу найважливішим засобом гармонійного розвитку особистості, до якого обов'язково належить і правильне фізичне виховання, К. Ушинський висловлювався за перенесення навчальних закладів у сільську місцевість, щоб наблизити дітей до природи [9, с. 21].

Важливе місце у пізнанні природи С. Русова відводила праці дітей, яка сприятливо впливає на їх фізичне здоров'я, задовольняє інтереси, наближає до хліборобської праці. Скільки наукових спостережень можна провести, скільки радощів діти зазнають, виплекавши свою квітку, свій огірок, скільки краси можуть утворити серед своїх квітників, – підкреслювала педагог. Для організації праці вона радила створити город, сад, де діти мали б змогу саджати рослини і спостерігати за їх ростом. Праця дітей повинна бути приємною, не тяжкою, не одноманітною, пробуджувати творчі сили [9, с. 28].

Видатний український педагог В. Сухомлинський важливого значення надавав природі як засобу фізичного, розумового, морального та естетичного виховання. Для реалізації виховного потенціалу природного оточення В. Сухомлинський організував школу під голубим небом. Спостереження за навчанням молодших школярів привели його до висновку, що одна з основних причин низької успішності учнів початкової школи – поганий стан здоров'я. Для зміцнення фізичних сил дітей В. Сухомлинський радив проводити більше часу серед природного оточення. Він організовував прогулянки до лісу, на поле, луки, де діти ходили босоніж, дихали цілющим повітрям, захоплювалися простором і безмовною красою природи [9, с. 29].

З метою фіксації знань студентів про погляди педагогів на роль природи у фізичному вихованні дітей їм пропонуються завдання: дібрати цитати педагогів минулого про значення природи у фізичному розвитку дітей, оформити порівняльну таблицю «Погляди педагогів на роль природи у фізичному вихованні дошкільників»; розробити образну чи схематичну модель, яка б відображала основні ідеї педагогів щодо використання природи у фізичному вихованні дітей, підготувати виступ на батьківські збори з теми «Реалізація ідей С. Русової щодо використання засобів природи у фізичному вихованні дітей у сучасних дошкільних закладах» тощо.

Під час лекції з теми «Завдання ознайомлення дошкільників з природою» студенти дізнаються про оздоровчий і розвивальний вплив природних об'єктів на дитину, адже перебування серед природи зміцнює організм, підвищує його працездатність. Велику роль у цьому процесі відіграють фітонциди – летючі речовини, що виділяють рослини. Український ботанік, академік М. Холодний називав їх вітамінами повітря. Фітонциди згубно діють на патогенні бактерії, зокрема дихальних шляхів, сприятливо діють на нервову систему, забезпечуючи її активний функціональний стан і, запобігаючи перевантаженню, тому діти значно менше хворіють і швидше відновлюють здоров'я, перебуваючи на природі. Перебування серед природи і дія природних факторів – сонця, повітря, води – стимулюють обмін речовин у дітей, сприяють їхньому загартуванню. Під впливом ультрафіолетового випромінювання в організмі дитини утворюється кальциферол (вітамін Д), що сприяє зміцненню кісток скелета.

Активні рухи дітей під час перебування на природі сприяють їхньому вдосконаленню, координації. Важливе значення для нормального функціонування нервової системи дитини мають ті сенсорні враження, що вона їх одержує під час спілкування з природою. Щоб закріпити матеріал з цієї теми, студентам пропонуються завдання для індивідуальної роботи: написати реферати на одну із тем: «Використання природи для зміцнення здоров'я дитини-дошкільника», «Сонце, повітря, вода – наші вірні друзі», «Природа як засіб формування основних рухів», «Природа – засіб розвитку фізичних якостей дитини в дошкільному віці».

Тема «Методи ознайомлення з природою» демонструє можливості кожного методу в плані

реалізації завдань фізичного виховання. Так, рухливі ігри природничого змісту спрямовані не тільки на засвоєння знань про об'єкти природи – тварин, рослини, природні явища, частини доби, але й на вдосконалення основних рухів – ходьби і бігу («Кіт і миші», «День і ніч»), бігу («Гуси і вовк»), стрибків («З купинки на купинку»), метання («Влуч у дупло»), лазіння («Переліт пташок»).

Праця з догляду за тваринами, вирощування рослин, праця, спрямована на охорону природи, зміцнює м'язи дитини, розвиває дрібну моторику руки, привчає до посильних систематичних фізичних навантажень. Адже діти прополують грядки, саджають розсаду, висівають насіння, миють клітки, в яких живуть морські свинки, хом'ячки, птахи, виготовляють годівнички і разом з батьками штучні гніздівлі. Студенти, готуючись до практичних занять, розробляють конспекти проведення різних видів праці з дітьми 4-го, 5-го чи 6-го років життя, виділяючи в програмовому змісті завдання фізичного виховання дошкільнят, практичні рекомендації для вихователів щодо організації праці на городі, квітнику, в саду, в кутку природи, рекомендації для батьків вихованців щодо організації праці з догляду за тваринами і вирощування рослин у домашніх умовах.

Тема «Форми ознайомлення дошкільників з природою» дає знання студентам про форми, які вихователь може використати для вирішення завдань фізичного виховання, а саме: екскурсії на природу, цільові прогулянки, повсякденні прогулянки, свята та розваги на природничому матеріалі. Так, екскурсія – найцінніше заняття для фізичного розвитку й зміцнення здоров'я дітей.

Вона як різновид заняття, яке проводиться за межами дошкільного закладу, дозволяє вирішувати оздоровчі й освітні завдання фізичного виховання. Вивчаючи методику проведення екскурсії на природу, студенти дізнаються, що вихователь під час переходу до екскурсійного об'єкта може використати різні види ходьби, а як засіб фіксації отриманих дітьми знань – дидактичну гру з елементами рухів. Тому, розробляючи конспекти проведення екскурсій на природу, студенти вводять до них управління дітей в основних рухах – ходьбі, бігу, стрибках, метанні. При цьому обирають різні види ходьби – парами, змійкою, слід у слід тощо. Завдання з вдосконалення бігу, стрибків студентами вирішується під час дидактичної гри, спрямованої на фіксацію знань про об'єкти, за якими діти спостерігали під час екскурсії (наприклад, «Підбіжи до дерева, яке я опишу», «Дострибай до куща, листок з якого я покажу»). Студентам пропонуються і творчі завдання типу: придумати дидактичну гру, яку можна було б провести під час екскурсії до лісу, водойми, на луки, в гори.

Інший різновид заняття, яке проводиться за межами дошкільного закладу, – цільові прогулянки. Вони інтегруються з пішохідними переходами і можуть проводитися не тільки з пізнавальною, але й з пізнавально-практичною метою (збір плодів дерев і кущів для колекцій, виробів із природного матеріалу, насіння дикорослих трав для підгодовування пташок тощо). Під час такої прогулянки проводяться рухливі ігри природничого змісту, спрямовані на узагальнення знань дітей про об'єкти, за якими спостерігали чи про які розповідала вихователь. Це може бути імітація рухів тварин і наслідування їхньої поведінки, наприклад, «Карасі і щука», «Жабки і чаплі». Можна під час цільової прогулянки вдосконалювати, окрім ходьби та бігу, і метання, наприклад, під час гри «Влуч шишкою в дупло».

Під час вивчення дисципліни «Технологія формування екологічної культури в дітей дошкільного віку» студенти дізнаються про екологічні стежини, які виконують пізнавальну, розвивальну, естетичну, оздоровчу функції. Майбутні вихователі розробляють конспекти проведення різних форм роботи на екологічних стежинах – інтегровані заняття, розваги, вагомою складовою яких є завдання фізичного виховання дошкільників – оздоровлення, вдосконалення основних рухів, розвиток фізичних якостей засобом дидактичних і рухливих ігор.

Важливим питанням курсу «Технологія формування екологічної культури в дітей дошкільного віку» є інтегрований підхід до екологічної освіти дошкільнят. Згідно з ним передбачається використання різних видів дитячої діяльності для розкриття однієї теми і вирішення низки завдань: розумового, морального, естетичного, екологічного, фізичного виховання. Студентам пропонується продумати систему роботи для колективу дошкільного закладу з конкретної теми, наприклад, з теми «Я і річка». У своїх розробках студенти визначають орієнтовний зміст роботи педагога-еколога, музичного працівника, вихователя, інструктора з фізичного виховання. Так, педагогу-екологу пропонується ознайомлювати дітей з проблемою забруднення водойм через використання театралізованої, ігрової діяльності, експериментування, проведення бесід, перегляд мультфільмів із їх обговоренням. Музичному працівнику – на заняттях залучати дітей до імітації рухів різних водних тварин і рослин, розучувати таночки, ознайомлювати з образами природи, що відображені в музичних творах (наприклад, п'єса П. Чайковського «Баркарола» з альбому «Пори року»). При цьому музичний

працівник виконує свої завдання, а саме: ознайомлення з програмними творами, закріплення танцювальних рухів, виховання почуття ритму, координації рухів, ознайомлення з різноманітними музичними п'єсами та інструментами.

Вихователь, який працює з дошкільнятами в зображувальній студії, може запропонувати їм відобразити настрій річки за допомогою фарб і різних технічних прийомів, зокрема з використанням нетрадиційних технік. При цьому педагог вирішує такі завдання: ознайомлює дітей з різною технікою малювання, відтінками кольорів, репродукціями картин відомих художників (наприклад, Олексій Шовкуненко «Повінь», Сергій Васильківський «Повінь на Дніпрі», Архип Куїнджі «Місячна ніч на Дніпрі», Микола Пимоненко «На річці», «Біля річки», Сергій Світловський «Дніпровські пороги»).

Інструктор з фізичної культури, займаючись із дітьми за своєю програмою в спортивній залі, може пропонувати рухливі ігри (наприклад, «Карасі і щука», «Вудочка» тощо), залучати дітей до естафет екологічного змісту (наприклад, «Мешканці моря і річки», «Рослини водойми і лісу», «Плаває чи літає?»). При цьому поєднання рухів, дидактичного завдання і елементу змагання сприяє якісному засвоєнню знань дітей про тваринний і рослинний світ річки. Підсумковим заняттям з курсу є моделювання методичного тренінгу для вихователів, під час якого студенти демонструють уміння в комплексі вирішувати завдання екологічної освіти, розумового, морального, фізичного й естетичного виховання дошкільнят.

Серед завдань самостійної роботи студенти отримують такі, що спрямовані на вирішення завдань фізичного виховання в процесі екологічної освіти, а саме: розробити конспект цільової прогулянки, що інтегрується з пішим переходом, розваги екологічного змісту; запропонувати перелік рухливих ігор природничого змісту для дітей різних вікових груп, що можна проводити під час повсякденної прогулянки в різні пори року; запропонувати ігри-естафети природничого змісту для фізкультурного свята; продумати систему роботи з екологічної освіти, яка ґрунтується на інтегрованому підході, запропонувати нетрадиційне фізкультурне обладнання з використанням природних матеріалів – плодів дерев, камінців, піску.

Кращі конспекти проведення екскурсій, цільових прогулянок, ігор, розваг, свят, системи роботи з екологічної освіти рекомендуються до використання студентами під час практики в дошкільних навчальних закладах.

Показником сформованості готовності студентів до реалізації завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку є педагогічна практика. Під час практики студенти проводять різні форми роботи з ознайомлення з природою й екологічної освіти дошкільників і в комплексі з іншими завданнями виховання і розвитку малюків вирішують завдання фізичного виховання.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок. Отже, готовність майбутніх вихователів до фізичного виховання дітей дошкільного віку як інтегроване утворення починають формувати з першого курсу в процесі вивчення низки дисциплін. Чільне місце при цьому відведено навчальним курсам природознавчого змісту: «Основи екології», «Основи природознавства з методикою», «Технологія формування екологічної культури в дітей дошкільного віку». Якість цієї підготовки великою мірою залежить від дотримання принципів наступності, системності, комплексності та інтеграції, педагогічної майстерності і творчості викладача вищої школи, а також від активності майбутнього вихователя. Подальші наукові розвідки стосуватимуться розроблення природознавчої складової моделі готовності майбутнього вихователя до реалізації завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку як компонента професійного іміджу.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти // Дошкільне виховання. – 2012. – № 7. – С. 4.
2. Гаращенко Л. В. Організаційно педагогічні умови реалізації здоров'язбережних методик виховання в роботі з дітьми дошкільного віку / Л. В. Гаращенко [Електронний ресурс]. – 2010. – Режим доступу. – lib.mdpu.org.ua/nvsplarticles/2010/16_05.pdf.
3. Кошель А. П. Формування культури здоров'я майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу у процесі професійної підготовки : автореф. дис.... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / А. П. Кошель // Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. – Глухів, 2015 – 22 с.
4. Левінець Н. В. Формування професійної готовності майбутніх вихователів до здійснення фізичного виховання дошкільників на засадах народних традицій : автореф. дис.... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Н. В. Левінець / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2007. – 20 с.

5. Малярчук Н. Оценка адаптационных возможностей детей в условиях обучения в инновационном образовательном учреждении / Наталья Малярчук // Валеология. – 2000. – № 1. – С. 14–18.

6. Петренко С. А. Підготовка майбутніх вихователів до формування у дітей дошкільного віку основних рухових умінь і навичок : дис. ... на здобуття ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / С. А. Петренко. – Київ, 2007. – 291 с.

7. Система підготовки майбутніх вихователів до фізичного виховання дітей дошкільного віку : монографія. – Частина перша. – Глухів : РВВ ГНПУ, 2010. – 138 с.

8. Шовкопляс О. М. Підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до роботи з дітьми з функціональними порушеннями опорно-рухового апарату : автореф. дис. канд. пед. наук : спец. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / О. М. Шовкопляс / Київський університет імені Бориса Грінченка. – Київ, 2011. – 20 с.

9. Яришева Н. Ф. Методика ознайомлення дітей з природою : навчальний посібник / Н. Ф. Яришева. – Київ. : Вища школа, 1993. – 255 с.

Л. П. Загородня

ПОДГОТОВКА СТУДЕНТОВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОШКОЛЬНЕ ОБРАЗОВАНИЕ» К РЕШЕНИЮ ЗАДАЧ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ ДЕТЕЙ В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ ДИСЦИПЛИН ПРИРОДОВЕДЧЕСКОГО СОДЕРЖАНИЯ

В статье представлен анализ исследований, посвященных вопросам культуры здоровья воспитателей и их готовности к реализации задач физического воспитания дошкольников. Раскрыты возможности использования педагогами в высшей школе дисциплин природоведческого содержания в подготовке будущих воспитателей к выполнению задач физического воспитания детей дошкольного возраста.

Ключевые слова: физическое воспитание детей дошкольного возраста, культура здоровья воспитателя, профессиональная подготовка будущих воспитателей, готовность воспитателя к реализации задач физического воспитания детей дошкольного возраста, дисциплины природоведческого содержания.

L. Zahorodnya

TRAINING «PRESCHOOL EDUCATION» STUDENTS TO REALIZING CHILDREN PHYSICAL EDUCATION TASKS IN THE PROCESS OF LEARNING NATURAL CONTENT COURSES

The author of the article analyses the scientific researches about the preschool teachers' health culture; points readers' attention on the problem of the preschool teachers' readiness to the preschoolers physical education; shows the possibilities of the using the courses with the natural contents during the training the intending preschool teachers to realizing preschoolers' physical education tasks.

Key words: preschoolers' physical education, preschool teachers' health culture, intending preschool teachers professional training, preschool teachers' readiness to preschoolers' physical education, the educational courses with the natural contents

УДК 37.015.311:796.011.3

Н. Г. Денисенко

ОБНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У статті подано науково-теоретичне обґрунтування, методичні положення та практичні рекомендації щодо вдосконалення системи підготовки фахівців в умовах ВНЗІ-ІІ рівнів акредитації для діяльності в галузі «Фізична культура». Запропоновано власне бачення викладання професійно-орієнтованих дисциплін у коледжах фізкультурного профілю.

Ключові слова: підготовка, структура, фахівець, оновлення, принципи, фізична культура.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Події на Майдані, європейська інтеграція України, проведення політичної, освітньої та інших реформ вимагають, щоб такі чинники, як компетентність, професіоналізм, інтелект, творчість відігравали провідну роль у діяльності учасників усіх сфер життя нашої держави. Підготовка фахівців фізичного виховання у коледжах не є винятком,